

Programma 1 Bestuur en veiligheid

Provincie Noord-Brabant

Algemene voortgang programma Bestuur en veiligheid

Inleiding

Het realiseren van beleidsdoelstellingen vraagt om slagvaardig bestuurlijk handelen, recht doen aan de democratie en goede samenwerking.

De provincie houdt toezicht op de rechtmatige uitvoering van taken door gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen en draagt bij aan weerbare Brabantse overheden en werkt ook zelf conform de Brabantse norm weerbare overheid.

In deze burap zijn wijzigingen van de prestaties zoals opgenomen in de voortgangsrapportages voor Toekomstbestendig bestuur, Gezondheid en Brede welvaart verwerkt. Het betrof een verfijningsslag waarbij de prestatie, de indicator en de bijbehorende streefwaarden grotendeels ongewijzigd blijven, maar deze drie onderdelen nu apart worden weergegeven om de leesbaarheid en het inzicht te vergroten.

Slagvaardig, democratisch en rechtmatig bestuur

In mei vond de lancering van Brabantmakers plaats, het nieuwe platform (voorheen werkplaats openbaar bestuur) dat professionals in het Brabantse openbaar bestuur verbindt aan praktijkgerichte vraagstukken.

Voor de zomer waren er al meerdere evenementen voor volksvertegenwoordigers, ambtenaren en bestuurders, zoals de sessie Gemeentefinanciën en de Ambtelijke middag van de Regio's. Ook zijn er informatieve video's ontwikkeld, zoals over integere kieslijsten voor gemeenteraadsverkiezingen.

Begin 2025 werd een start gemaakt met het opstellen van de participatieverordening. Beoogde doelstelling om deze nog dit jaar vast te stellen bleek te ambitieus. Vanwege een zorgvuldig proces heeft u ingestemd om de verordening voor het zomerreces van 2026 vast te stellen. Op 13 juni jl. heeft over de participatieverordening een informerende themasessie plaatsgevonden.

In de Voorjaarsnota van het Rijk en met de meicirculaire gemeentefonds zijn gemeenten deels gecompenseerd voor het ravijnjaar 2026. Wel blijft er aanhoudende financiële onzekerheid nu de inschatting bestaat dat vanaf 2028 een nieuw ravijnjaar ontstaat. Ook vanwege onzekerheden over de financiering van Jeugdzorg. Dit maakt dat het voor gemeenten een uitdaging is ook een sluitende meerjarenbegroting op te stellen. Met de val van het kabinet is op korte termijn geen verbetering van de balans tussen taken en middelen te verwachten. De huisvesting van vergunninghouders staat onverminderd onder druk.

Veilig en weerbaar bestuur

In samenwerking met de beide RIEC's is een start gemaakt met de actualisatie van de Brabantse norm weerbare overheid. In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen 2026 is, eveneens in samenwerking met de RIEC's Oost-Brabant en Zeeland-West-Brabant, en de VBG, een webinar voor partijbesturen ontwikkeld. Dit om bewustzijn te creëren voor integere kieslijsten. Deze webinar is 30 juni 2025 uitgezonden en verspreid via burgemeesters en griffiers. Aan de opbouw van extra scenario's voor senioren in de Risk Factory Midden-West-Brabant wordt momenteel de laatste hand gelegd. Op 4 september zullen deze in gebruik worden genomen. Aan de aanpak vitale vakantieparken wordt bestendig verder gewerkt. In maart is, in samenwerking met de politie, Platform Veilig Ondernemen [PVO] en Hiswa-Recreon, een bijeenkomst georganiseerd voor de ondernemers van recreatieparken in de Kempengemeenten. Een signalenkaart gericht op ondermijning is in samenhang hiermee ontwikkeld. Op 4 juni 2025 was de jaarlijkse bijeenkomst toezichthouders vakantieparken (80 deelnemers) in het provinciehuis. Met als thema's bevoegdheden, drugscriminaliteit, goed werkgeverschap en mensenhandel.

Op 27 mei 2025 is deze instructieregel voor bewoning recreatiewoningen (gedurende 8 weken) in

consultatie gegaan. Recent hebben de provincies samen met de VNG hun zienswijze gegeven op de ter consultatie gepubliceerde instructieregel voor permanente bewoning van recreatiewoningen, van de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Door onze provincie is hieraan inhoudelijk bijgedragen vanuit de expertises op het gebied van Veiligheid, Vrijtijdseconomie, Ruimte & Wonen). In het voorjaar is een bestuurlijk werkbezoek gebracht aan het Centre of Expertise Veiligheid & Veerkracht van Avans. Daarbij is geconstateerd dat we op diverse onderwerpen al goed samenwerken (bijv. Brabant op de Radar; Risicotaxatietool ondermijning bedrijventerreinen). Verder zijn ideeën uitgewisseld om de samenwerking op andere thema's te onderzoeken.

Gezondheid

Door gezondheid expliciet mee te nemen in ons beleid, bouwen we aan een Brabant waarin iedereen, jong en oud, eerlijke kansen heeft op een gezond leven, nu en in de toekomst. Samen met andere programma's zetten we stappen om bij te dragen aan een gezonder Brabant.

Het recent ontwikkelde Brabantse Model Positieve Gezondheid biedt een belangrijk handvat om gezondheid structureel te verankeren in ons provinciaal beleid. De provinciale beleidsprogramma's passen dit model toe om kansen voor gezondheid tijdig te signaleren en te benutten.

Ook de samenwerking met onze partners is verder versterkt. Op 7 april, Wereldgezondheidsdag, ontvingen wij van Young Professionals Brabant de verhalenbundel Een Gezonde Toekomst in Brabant. Die dag ervoeren deelnemers hoe beperkt de kansen op een gezonde toekomst zijn wanneer het volledig aankomt op individuele inzet.

Op 6 juni verwelkomden wij onze partners tijdens de Dag van de Gezondheid. Dit jaar stond kansengelijkheid centraal: een belangrijk thema voor de gezondheid van alle Brabanders.

Brede welvaart

Twee sessies van het Brabants netwerk brede welvaart hebben laten zien hoe je op een andere manier kunt ondernemen. Niet alleen winstmaximalisatie staat voorop, maar maatschappelijke waardencreatie. Dit vraagt iets van de ondernemers en ook van het netwerk dat erbij betrokken is.

De Brabantse monitor brede welvaart is doorontwikkeld en combineert de ervaren brede welvaart in Brabant met de objectieve cijfers. Daarnaast is erop ingezet om samen met de regio's de monitor zo in te richten dat deze te gebruiken is voor de regiodeals. Voor gezondheid en jongvolwassenen is dit jaar een verdieping opgenomen in de monitor, omdat gezondheid in de vorige monitor als zeer belangrijke indicator naar boven kwam voor de ervaren brede welvaart.

In het bestuursakkoord is aangegeven dat het de wens is om het Brabants outcomes fund onder te brengen bij de BOM. Vanuit die ambitie lopen sinds de 2e helft van 2024 gesprekken met de BOM om te kijken of zij de uitvoering van BOF2 kunnen oppakken. In het kader van dit vervolgtraject is begin 2025 een marktonderzoek uitgevoerd.

Bestuur en veiligheid

Wat willen we bereiken?

De Brabantse overheden dragen efficiënt en effectief bij aan de aanpak van maatschappelijke vraagstukken (slagvaardig bestuur)

Indicator:

- In 2027 is het percentage inwoners dat tevreden is over de slagvaardigheid van de provincie toegenomen ten opzichte van 2023.

Uit de rapportage 'Burgerperspectief 2025' blijkt dat 12% van de Brabanders vindt dat de provincie slagvaardig handelt. In 2023 bedroeg dit percentage 11%.

Wat gaan we daarvoor doen?

We organiseren bijeenkomsten vanuit de Brabantmakers voor volksvertegenwoordigers, bestuurders en ambtenaren.

Indicator	2025	2026	2027	2028
Aantal bijeenkomsten vanuit de Brabantmakers	≥4	≥4	≥4	≥4

De Brabantmakers zijn gestart. Dit jaar zijn en worden er minimaal 4 bijeenkomsten georganiseerd rondom het functioneren van regionale samenwerkingsverbanden, de financiële positie van gemeenten, het praktijknetwerk arbeidsmarkt en participatie.

De regionale samenwerking met gemeenten en waterschappen is versterkt door middel van het organiseren van regionale ontwikkeldagen.

Indicator	2025	2026	2027	2028
Aantal georganiseerde regionale omgevingsdagen	≥8	≥8	≥8	≥8

Tot op heden zijn er vijf regionale omgevingsdagen georganiseerd. Totaal worden in 2025 minimaal 8 omgevingsdagen georganiseerd.

Wat willen we bereiken?

We versterken het democratisch systeem in Brabant door de samenleving eerder en beter bij ons werk te betrekken. We bieden actief ondersteuning aan initiatieven die bijdragen aan onze ambities en versterken bestaande democratische instrumenten.

Indicatoren:

- In 2027 is het percentage inwoners dat tevreden is over het functioneren van de provinciale democratie toegenomen ten opzichte van 2023.
- Het opkomstpercentage in Noord-Brabant bij verkiezingen

Uit de rapportage 'Burgerperspectief 2025' blijkt dat 27% van de Brabanders tevreden is over het functioneren van de provinciale democratie. In 2023 bedroeg dit percentage 19%.

Wat gaan we daarvoor doen?

We stellen een participatieverordening op

Indicator:

- Uiterlijk in 2025 is het Brabants participatieportaal in gebruik.

We stellen een participatieverordening op

Indicator: Uiterlijk 31 juli 2026 wordt een participatieverordening vastgesteld.

Over het proces rondom de totstandkoming en vaststelling van de participatieverordening bent u met een Statenmededeling van 25 maart geïnformeerd.

We voeren minimaal een generatietoets per jaar uit

Indicator	2025	2026	2027	2028
Aantal generatietoetsen uitgevoerd	≥1	≥1	≥1	≥1

De generatietoets wordt in 2025 ingezet als onderdeel van de Brabantse aanpak jongerenparticipatie.

We organiseren jaarlijks een jongerentop

Indicator	2025	2026	2027	2028
Aantal georganiseerde jongerentoppen	1	1	1	1

We faciliteren een jongerenadviesplatform

Indicator	2025	2026	2027	2028
Aantal adviezen van jongeren	≥2	≥2	≥2	≥2

De input van jongeren tijdens de jongerentop wordt direct meegenomen in de adviezen welke in december voorgelegd worden aan PS.

Wat willen we bereiken?

Het interbestuurlijk toezicht zoals de provincie Noord-Brabant dit uitvoert, draagt bij aan een bestendig en veilig Brabant met een sterk openbaar bestuur. Een bestuur waarop de mensen kunnen vertrouwen (rechtmatig bestuur).

Indicatoren:

- Er staat geen enkele gemeente onder preventief financieel toezicht (BBV-verplichte indicator).
- Geen enkele gemeente wordt als 'voldoet niet' beoordeeld op het toezichtgebied Huisvesting vergunninghouders.
- Geen enkele lokale overheid wordt als 'voldoet niet' beoordeeld op het toezichtgebied Informatie- en archiefbeheer.
- Geen enkele lokale overheid wordt als 'voldoet niet' beoordeeld op het toezichtgebied Omgevingsrecht.

Alle Brabantse gemeenten hebben voor begrotingsjaar 2025 een sluitende begroting. De meerjarenramingen geven nog veel onzekerheden. Dit zorgt ervoor dat gemeenten veel moeite moeten doen voor om 2026 een sluitende begroting te presenteren.

Bij de huisvesting vergunninghouders loopt de toezichtronde van juli. Uit de voorlopige analyse blijkt dat de verslechtering doorzet, met als belangrijkste reden de hoge taakstellingen en een tekort aan sociale huurwoningen.

De toezichtronde informatie- en archiefbeheer is nog niet begonnen; evenwel is de verwachting dat niet alle lokale overheden een 'voldoet' (groen) zullen krijgen.

De toezichtronde omgevingsrecht loopt. De eerste indruk is dat er eerder een verslechtering optreedt dan een verbetering ten opzichte van vorig jaar.

Wat gaan we daarvoor doen?**We voeren jaarlijks systematisch toezicht uit op de Brabantse gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen.**

Indicator:

- Alle Brabantse gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen ontvangen jaarlijks een beoordeling.

Voor Financieel toezicht is de beoordeling van begrotingen 2025 afgerond. Alle Brabantse gemeenten krijgen voor het begrotingsjaar 2025 de kleur 'groen' op het IBT-dashboard van Noord-Brabant.

We organiseren jaarlijks themaonderzoeken en kennisbijeenkomsten vanuit het interbestuurlijk toezicht waarin best practices van gemeenten centraal staan.

Indicator	2025	2026	2027	2028
Aantal themaonderzoeken	≥1	≥1	≥1	≥1
Aantal kennisbijeenkomsten	≥3	≥3	≥3	≥3

In de afgelopen periode is het Themaonderzoek Onderhoud kapitaalgoederen uitgevoerd. Voor financieel toezicht is in juni een regiobijeenkomst georganiseerd. Voor Huisvesting vergunninghouders en Omgevingsrecht zijn drie regio- en kennisbijeenkomsten voorzien in september.

Wat willen we bereiken?

We dragen actief bij aan oplossingen ter vergroting van de bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid in de strijd tegen de ondermijnende criminaliteit (veilig en weerbaar bestuur)

Indicator:

- In 2027 is het percentage inwoners dat vertrouwen heeft in de manier waarop de provincie wordt bestuurd toegenomen ten opzichte van 2023.

Uit de rapportage 'Burgerperspectief 2025' blijkt dat 40% van de Brabanders vertrouwen heeft in het provinciebestuur. In 2023 bedroeg dit percentage 15%.

Wat gaan we daarvoor doen?

We verzorgen de workshop 'Samen Weerbaar' voor nieuwe medewerkers.

Indicator	2025	2026	2027	2028
Aantal voor nieuwe medewerkers georganiseerde workshops 'Samen Weerbaar'	≥8	≥8	≥8	≥8

Er worden in 2025 9 workshops georganiseerd.

We organiseren bijeenkomsten over de mogelijkheden tot het transformeren of vitaliseren van niet-vitale vakantieparken.

Indicator	2025	2026	2027	2028
Aantal georganiseerde bijeenkomsten over het vitaliseren van vakantieparken	≥6	≥6	≥6	≥6

Er zijn in 2025 6 bijeenkomsten georganiseerd.

De Riskfactory Midden- en West-Brabant wordt voortgezet en een Riskfactory in de veiligheidsregio's Brabant-Noord en Brabant-Zuidoost is verkend.

Indicator	2025	2026	2027	2028
Aantal bezoekers van de Risk Factory			≥7.500	

Door een nieuw systeem van inzicht en monitoring van deelnemende scholen en gemeenten in het werkgebied kan gericht (waar nodig) acquisitie worden gepleegd om tot hogere deelname te komen. Er

komen ook extra bezoekers door nieuw ontwikkelde scenario's voor senioren met ingang van september 2025.

Samen met de Brabantse RIEC's en de Vereniging van Brabantse Gemeenten stimuleren wij de Brabantse gemeenten om de aanpak van ondermijning als speerpunt op te nemen in haar gemeentelijke veiligheidsbeleid.

Indicator	2025	2026	2027	2028
Percentage Brabantse gemeenten dat ondermijning in haar gemeentelijke veiligheidsbeleid noemt als speerpunt			≥80%	

Dit wordt mede bereikt door actieve promotie en acquisitie van de Brabantse norm weerbare overheid, die bovendien op dit moment wordt geactualiseerd.

Gezondheid

Wat willen we bereiken?

Verbeteren van de ervaren gezondheid van Brabanders

Indicator:

- De Levensverwachting in Goed Ervaren Gezondheid (LGEH) is verhoogd met drie jaar tegen 2030.

De levensverwachting in goede gezondheid stijgt tussen 2022 en 2030 met 1,2 tot 1,3 jaar. In 2023 is dat 64,1 jaar voor mannen, 62,4 jaar voor vrouwen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We organiseren jaarlijks een interne en drie externe bijeenkomsten, wat leidt tot nieuwe samenwerkingen en succesvolle gezamenlijke gezondheidsprojecten.

Indicator	2025	2026	2027	2028
Aantal interne bijeenkomsten	1	1	1	1
Aantal externe bijeenkomsten	3	3	3	3

Er worden in 2025 1 interne en 3 externe bijeenkomsten georganiseerd.

Wat willen we bereiken?

Bijdragen aan de transitie van Zorg naar Positieve Gezondheid

Indicator:

- Ieder provinciaal begrotingsprogramma voert in de periode 2024-2027 minstens een project uit dat positieve gezondheid en preventie bevordert.

Ieder begrotingsprogramma voert minstens een project uit dat positieve gezondheid en preventie bevordert.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zorgen ervoor dat elk begrotingsprogramma minimaal aan een gezondheidsindicator werkt, wat de aandacht voor gezondheidsdoelstellingen binnen ons provinciale beleid vergroot.

Indicator	2025	2026	2027	2028
Aantal gezondheidsindicatoren per begrotingsprogramma	≥1	≥1	≥1	≥1

Ieder begrotingsprogramma neemt minimaal een gezondheidsindicator op.

Wat willen we bereiken?

Integreren van gezondheid in provinciale programma's en beleid

Indicator:

- Provinciale programma's bevorderen de ervaren gezondheid en voorkomen negatieve gezondheidseffecten.

Programma's bevorderen gezondheid vooral door bij te dragen aan een gezonde leefomgeving, het stimuleren van beweging en sociale verbinding. Zo werken we aan het voorkomen van gezondheidsproblemen en het versterken van ervaren gezondheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

We werken het Dashboard Gezondheid bij, zodat iedereen de voortgang van gezondheidsdoelstellingen helder en actueel kan volgen.

Indicator:

- Het Dashboard Gezondheid up-to-date houden om de actuele voortgang in gezondheidsdoelstellingen van de begrotingsprogramma's te laten zien.

In oktober 2025 actualiseren we het Dashboard Gezondheid.

Brede Welvaart

Wat willen we bereiken?

Brede welvaart stevig op de agenda en samen met partners betekenis geven

Indicatoren:

- Er zijn ten minste drie regio's als partner aangesloten bij de Academische Werkplaats.
- Jaarlijks organiseren we één themabijeenkomst besturen op brede welvaart voor Brabantse bestuurders
- Jaarlijks organiseren we vier themabijeenkomsten voor het praktijknetwerk brede welvaart.

Regio Midden is aangesloten en Noordoost zal gaan aansluiten vanuit de regiodeal en ook met MRE zijn er gesprekken voor aansluiting.

Gezamenlijk werken we met onze kennispartners aan een invulling voor deze themabijeenkomsten die aansluit bij de wens en verwachting van bestuurders. De eerste is gepland met PON/Telos, organiseren we een bijeenkomst voor bestuurders over het gebruiken van de monitor bij het sturen op brede welvaart op de Dag van de Brede Welvaart.

Inmiddels hebben er twee themabijeenkomsten plaatsgevonden vanuit het Brabants Netwerk Brede Welvaart.

Wat gaan we daarvoor doen?**We versterken de regionale kennisinfrastructuur brede welvaart**

Indicator	2025	2026	2027	2028
Aantal regio's als partner aangesloten bij de Academische werkplaats	≥3	≥3	≥3	≥3

Wat willen we bereiken?**Brede welvaart als denk- en doekader integreren in al ons beleid****Indicatoren:**

- Jaarlijks gaan we aan de slag met en leren van onze eigen brede welvaartsaanpak, waarin we de belangrijkste elementen en aandachtspunten definiëren om met brede welvaart aan de slag te gaan in de beleidspraktijk.
- Jaarlijks wordt de Brabantse Monitor Brede Welvaart gebruikt om inzicht in brede welvaart verder te vergroten.

Er is gestart met het verder uitbreiden van de monitor ervaren brede welvaart. Daarnaast hebben we gezamenlijk met de regio's vanuit de regiodeals gekeken naar de informatiebehoefte vanuit de monitor.

Wat gaan we daarvoor doen?**We vergroten het inzicht in verwachte neveneffecten van beleid****Indicatoren:**

- Jaarlijks gaan we aan de slag met en leren van onze eigen brede welvaartsaanpak, waarin we de belangrijkste elementen en aandachtspunten definiëren om met brede welvaart aan de slag te gaan in de beleidspraktijk.

- Deze bestuursperiode ontwikkelen we een afweegkader voor het maken van integrale beleidsafwegingen.
- We ontwikkelen de generatietoets door om toe te kunnen passen in beleidsvoorbereiding en ontwikkeling.

Momenteel wordt er aan verschillende zaken gewerkt, onder andere de generatietoets. En ook elders worden er relevante zaken ontwikkeld, zoals de gevolgenscan bij het Rijk en de interventiestrategie in een consortium met kennisinstellingen in Midden-Brabant. Deze ontwikkelingen vormen de basis voor de eigen brede welvaartsaanpak. De concretisering van die aanpak zal wat later in de tijd plaatsvinden.

We zetten brede welvaart in als leidraad voor het voeren van het juiste gesprek

Indicator:

- We ontwikkelen onze eigen aanpak als het gaat om het inzetten van zinvolle gesprekken met belanghebbenden.

We bepalen streef en drempelwaarden

Indicator:

- Deze bestuursperiode brengen we prioriteit aan in de thema's van brede welvaart. We verduidelijken onze streef- en drempelwaarden.

We werken momenteel aan het in kaart brengen van onze streef- en drempelwaarden op basis van alle wet- en regelgeving, beleidskaders en uitvoeringsagenda's. Dit vraagt ontwikkeltijd gezien de complexe materie, zoals ook blijkt uit het adviesrapport van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) *Waardevol regeren; Sturen op Brede Welvaart*.

De slotsom van dit alles is, dat er bij toepassing van het begrip 'brede welvaart' bij het ontwikkelen van overheidsbeleid er in de praktijk nog veel obstakels zijn. Toepassing van het concept maakt de ontwikkeling van overheidsbeleid weliswaar ingewikkelder (omdat er allerlei waarden en belangen expliciet in de besluitvorming moeten worden betrokken), maar het maakt het overheidsbeleid zelf beter, doordat er meer aandacht is voor de samenhang tussen besluiten en daarmee voor de positieve en negatieve effecten van een besluit op de samenleving. Dat komt ook de uitvoering ten goede. Dit vraagt ontwikkeltijd gezien de complexe materie.

We vergroten het inzicht in brede welvaart per regio

Indicator:

- In 2025 ontwikkelen we onze Brabantse Monitor Brede Welvaart. Een monitor die gericht is op het vergroten van het inzicht in brede welvaart per regio.

In 2024 is gestart met het verder uitbreiden van de monitor ervaren brede welvaart. Daarnaast hebben we gezamenlijk met de regio's vanuit de regiodeals gekeken naar de informatiebehoefte vanuit de monitor.

Wat willen we bereiken?

We investeren in concrete brede welvaartsuitdagingen en projecten

Indicatoren:?

- In 2025 leveren we in het kader van de moties M101b-2023 'Versterk de leefbaarheid in kleine kernen' en M38-2024 'Investeren in steden en dorpen een inventarisatie van het huidige voorzieningenniveau in kleine kernen.
- In 2025 verkennen we of de tweede ronde BOF ondergebracht kan worden bij de BOM (indien verkenning succesvol krijgt dit vervolg in 2026 (oprichting) en 2027 (uitvoering).
- Jaarlijks werkt team brede welvaart in drie cross-over projecten mee in het leren toepassen van brede welvaart in de beleidspraktijk.
- Regio Deals: Iedere regio heeft een Regio Deal die bijdraagt aan de brede welvaart in de regio (vierde, vijfde of zesde tranche).
- We investeren in tenminste 5 innovatieve projecten die positieve impact willen maken op brede welvaart.

Er is een onderzoek uitgevoerd naar het versterken van de leefbaarheid in de kleine kernen. Deze is via een Statenmededeling aan uw Staten toegezonden.

Vanuit die ambitie om het BOF onder te brengen bij de BOM lopen sinds de 2e helft van 2024 gesprekken met de BOM om te kijken of zij de uitvoering van BOF2 kunnen oppakken.

We hebben aan de volgende cross-overprojecten bijgedragen: ontwikkeling bedrijventerrein Haven 8 (Oost) in Waalwijk, de Multimodale Mobiliteitsagenda en Powerport Moerdijk.

Wat gaan we daarvoor doen?

We definiëren cross-over projecten

Indicator:

- Team brede welvaart werkt in drie cross-over projecten mee in het leren toepassen van brede welvaart in de beleidspraktijk.

We hebben aan de volgende cross-overprojecten bijgedragen: ontwikkeling bedrijventerrein Haven 8 (Oost) in Waalwijk, de Multimodale Mobiliteitsagenda en Powerport Moerdijk.

We zetten onze kennis, expertise en ons netwerk in om regio's te sterken in hun aanvraag bij het Rijk – als het gaat om regiodeals

Indicator:

- Elke regio heeft een Regio Deal die bijdraagt aan de brede welvaart in de regio.

Alle regio's hebben een deal, laatste convenant wordt in september getekend.

We leveren een onderzoek op met verbeterpunten wat betreft investeringen in maatschappelijke voorzieningen kleinen kernen

Indicator:

- In 2025 leveren we in het kader van de moties M101b-2023 'Versterk de leefbaarheid in kleine kernen'

en M38-2024 'Investeren in steden en dorpen een inventarisatie van het huidige voorzieningenniveau in kleine kernen

Statenmededeling Uitwerking moties 'versterking kleine kernen en dorpen' en 'investeren in dorpen en steden'

We verkennen een tweede ronde van het Brabant Outcomes Fund

Indicator:

- In 2025 verkennen we of de tweede ronde BOF ondergebracht kan worden bij de BOM (indien verkenning succesvol krijgt dit vervolg in 2026 (oprichting) en 2027 (uitvoering)).

Vanuit die ambitie om het BOF onder te brengen bij de BOM lopen sinds de 2e helft van 2024 gesprekken met de BOM om te kijken of zij de uitvoering van BOF2 kunnen oppakken.

We investeren in regionale projecten met brede samenhang

Indicator	2024-2027
Aantal ondersteunde innovatieve bedrijven en projecten	≥5

Begin 2025 is de scope bepaald: het stimuleren van de beweging naar het oplossen van systeemknelpunten die een belemmering vormen voor de implementatie en opschaling van integrale projecten/ondernemingen, waarbij leren in en van de praktijk altijd centraal staat. Inmiddels is de eerste projectaanvraag in behandeling genomen.

Ontwikkelingen en onzekerheden programma Bestuur en veiligheid

Huisvesting vergunninghouders

- De landelijke beleidskoers is onzeker door de val van het kabinet. Het is onduidelijk of de voorgenomen wetwijziging (o.a. verbod op voorrang en aanpassing Huisvestingswet 2014) wordt doorgevoerd.
- De contourennota over de intrekking van de Spreidingswet zorgt voor extra onduidelijkheid over de toekomstige landelijke regie.
- De taakstelling voor de tweede helft van 2025 is vastgesteld, maar uitvoering vindt plaats in een instabiel beleidsklimaat.

Financieel toezicht

- Voor de jaren 2026 en verder presenteert een groot deel van de Brabantse gemeenten in de meerjarenbegroting 2025 tekorten. Oorzaak hiervan is de daling van het gemeentefonds vanaf 2026 vanwege de herijking van het gemeentefonds. Met de Voorjaarsnota en meicirculaire gemeentefonds is het ravijnjaar deels gecompenseerd. Daarnaast blijft er onzekerheid over de financiering van jeugdzorg. Dit kan invloed hebben op de uitvoering en intensiteit van financieel toezicht op de begroting 2026 van gemeenten.

Informatie- en archiefbeheer

- Het voorstel voor de nieuwe Archiefwet is begin dit jaar met algemene stemmen aangenomen door de Tweede Kamer. In de Eerste Kamer moet de parlementaire behandeling echter nog plaatsvinden. Mogelijk wordt het wetsvoorstel door de Eerste Kamer controversieel verklaard na de val van het kabinet. In dat geval zijn er mogelijk inhoudelijke gevolgen voor themaonderzoeken en –bijeenkomsten in 2026 en verder.

Financieel overzicht programma Bestuur en veiligheid

Excel-tabel

Bedragen x € 1.000			
1. Bestuur en veiligheid	Begroting t/m wijz. 4	Wijziging 5	Begroting t/m wijz. 5
Lasten	27.242	1.239	28.482
Baten	2	83	85
Saldo baten en lasten	27.240 N	1.156 N	28.397 N